

TENGŐD

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés 3

2. Bemutatás 5

Történelmi, természetföldrajzi bemutatás

3. Örökségünk 8

A településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők

4. Építészeti útmutató, ajánlások 11

Telepítés

Tetőhajlásszög

Magasság

Tetőforma

Terepalakítás

Színek

Kerítések

Kertek

Erkélyek, tornácok

Ajtók, ablakok

Homlokzatképzésre

Részletek

5. Mai példák 26

6. Utcák, terek 27

7. Hirdetések, reklámtáblák 28

8. Impresszum 29

1 BEVEZETÉS

A helység településképi arculati kézikönyve a település természeti és épített értékeit hivatott bemutatni. Célunk a kézikönyv elkészítésével, hogy mind az itt lakóknak mind pedig azoknak, akik abban gondolkodnak, hogy a jövőben ideköltöznek, megmutassuk azokat az épületeket, kerítéseket, kerteket stb., amiket mi jó, a település arculati képébe illeszkedő és követendő példának gondolunk.

Szeretnénk, ha a kézikönyv elősegítené a tudatos építési, építkezési formák megismerését és alkalmazását.

A környezetünk, utcaképünk, településképünk esztétikája nem emblematikus épületekkel érhető el, hanem rendezett, egymáshoz hangulatban, színben, homlokzatban, tető kialakításban illeszkedő építményekkel. A szabályok közös kialakításával meghatározhatjuk, melyek azok az építészeti, környezeti és kulturális értékek, amelyek követendőek a településen. A településen a térség népi építészetének, a hagyományos épületek bájának, egyedi karakterének megőrzése, újraélesztése nem a múltba, hanem a jövőbe is mutathat, kiegészülve az innovatív építészeti megoldásokkal. A dokumentum nem lezárt, hanem egy folyamatosan kiegészülő, szemléletformáló kiadvány.

Reméljük, hogy elképzeléseink bemutatásával hozzájárulhatunk a település megfelelő és korszerű kialakításához.

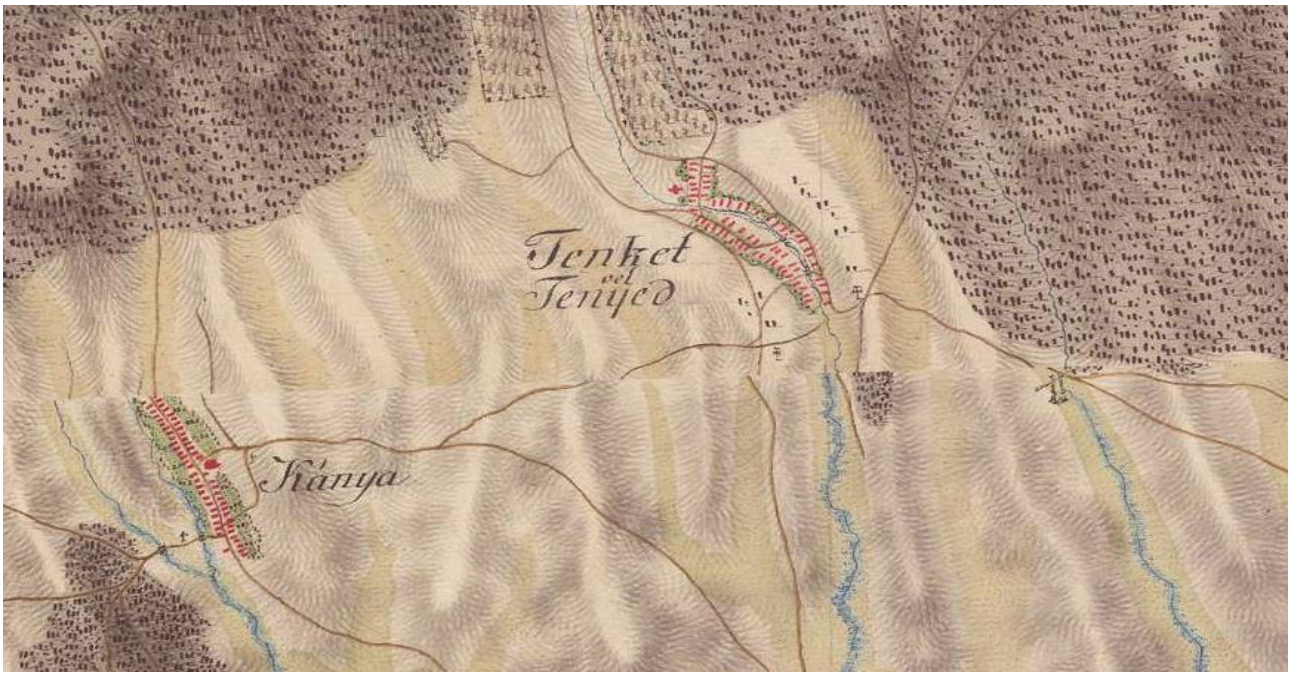

BEMUTATÁS

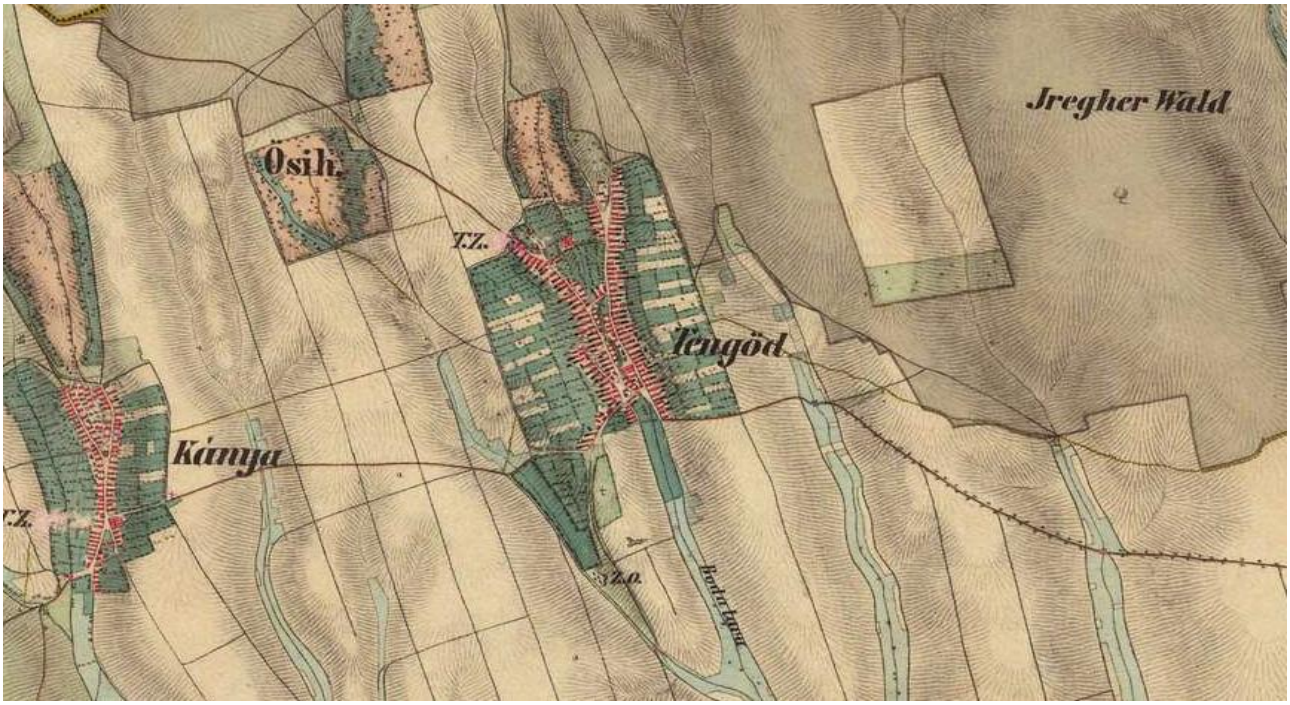
2

Tengőd község Somogy megyében, a Tabi járásban található. A település páratlan természeti környezetben, 250 méteres tengerszint feletti magasságban fekszik. Eredetileg Tolna megyéhez tartozott, de több alkalommal hol Somogyhoz, hol Tornához csatolták attól függően, hogy melyik megyében élt a tulajdonos birtokos. Utoljára az 1949-es területrendezéssel került Somogy megyéhez Hékút és Okrád pusztával együtt. E két puszta Tengőd külterülete volt. Az egykoron népesebb települést a 2015-ös adatok alapján 428 fő lakja.

1.térkép: Az első katonai felmérés (1763-1787)

A település igen nagy múltra tekint vissza. Az első évszámi adat korábban a Tamási Plébánia Hivatalban volt, ma csak a Pécsi Püspökségen található. Ui. István király 1009-ben a Pécsi Püspökség tulajdonába adja a területet, melyhez Tengődön kívül ma már elpusztult faluk is tartoznak: Bekefalva, Nyári, Ősi, Bat. Később Álmos hercegé, aztán Vak Béla királyé, aki a Dömösi Prépostságnak adományozza 1138-ban. Ez az évszám sok feljegyzésben megtalálható— ezt tudjuk történetileg hitelesen dokumentálni —, ezért ünnepeljük a 850 éves jubileumot. A Dömösi Prépostság emlékét egy, valószínűleg az 1370-es évekből, a volt Nyári faluból származó sírkő őrzi, mely ma a római katolikus templom harangtornya alatt van elhelyezve. Felirata gótikus betűkkel készült latin nyelven. A magyar fordítás: *„László Ipoly tisztelendő férfiú prépost úrnak síremléke."* 1262-től Mojsa nádorbirtoka, aki 1272-ben az Ábrahámi Ciszterci Apátságnak adja. Egy 1277-es adománylevél a Veszprémi Apátságnak adományozza „Tenguld nevű falut szőlőkkel és Bot faluval együtt, és ezen kívül azokat a jogokat is, amelyeket Euse (ma Ősi szöllőhegy) faluban bírt, minden jobbágyokkal" átengedte az apácáknak. Több királyi diplomában és régi írásokban gyakran említésre kerül *Tengula* nevű birtok. Tarján Jenő föl jegyzése:, Az itt járt olasz papok a helységneveket kétségbeejtően írták le: *„Thanguld, Tinguld, Thengeld, Tengőd".* így torzult az eredetileg gazdagságot jelentő besenyő Tíngulit, Tinguld elnevezés mára, magyar jelentésben az ellenkező értelemre: Tengőd. 1348-ban csere útján a Tamási vár tartozékaként szerepel. A község 1543-44-ben török hódoltság alá kerül, a szántói szandzsákhoz tartozik. 1553-ban Ferdinánd király Tengőd és Ősi helységeket Bornemissza Mihálynak és Jánosnak adományozza.

2. térkép: A Második Katonai Felmérést ábrázolja

Az 1573-74. évi szántódi török defterekben 14 falu van megemlítve, köztük Nagytengőd 20 házzal, Kistengőd 13 házzal. 1575-ben 31, illetve 17 házzal. 1608-ban Bornemissza János, a volt kanizsai főkapitány egyetlen fia meghalt. Pár évi rokoni örökösödési vita után a falu a család tulajdona marad.

A következő nyom az 1651 -52. évi adókönyv, mely szerint Tengőd, Bekefalva az Eszterházyak által birtokolt ozorai uradalomhoz tartozik. Adót fizet: egy pár papucsot kapcástul és 10 forintot; Bekefalva egy pár papucsot kapcástul és 12 forintot. A lakosság magyar. Nyári és Bat üres, de Tengőd és Bekef alva is néptelenedik a török pusztítás során. 1661-ben a pápai pálosok birtokába kerül Tengőd. 1662-ben az Eszterházy levéltár adatai szerint ismét az Eszterházyaké. 1667-ben Somogyi Miklós kapja meg a királytól. A török hódoltság után újra a pálosok birtoka. 1685 után a tamási várhoz tartozik Tengőd és Ősi, de Bekef alva már nem szerepel. 1687-ben Nádasdy birtok, a dombóvári vár tartozékaként. A Wesselényi-féle összeesküvés után azonban Nádasdyt kivégzik.

Lipót császár 1702-ben Eszterházy Pál nádornak adja. Az Eszterházyféle összeírás ekkor csupán 17 családról emlékezik (kb 80 lakos). A kurucz háborúk idején a hagyomány szerint 1708-10 táján a lakosok szétszóródtak, sokan haltak meg pestisben. A maradéklakosságszénáját a kuruc háborúk katonái elhordták, így azok Iregbe és Kányába menekültek. Egy 1714-ben készített összeírás alapján a falu néptelen. Elmenekült lakosai 1715-ig maradtak Iregben. 1715-ben Takáts Miklós iregi lakosnak Eszterházy herceg megadta az engedélyt, hogy Tengődöt benépesítse. Ekkor a hercegi tisztek biztatására társaival visszatért Tengődre. Ez elpusztult községtől nem messze, északra, a hercegségtől adományozott területen (a mai helyén) jött létre az új település. Az erről szóló „szállólevelet" e rövid történeti összefoglalás végéhez csatoltuk. A szállólevelet bemásolta a tengődi református parókiái is históriás könyvébe Pere martoni Nagy György, tengődi ref. lelkész. Az 1715-ös összeírás alapján a községnek 12 telkes és egy kisházas lakosa van. Határát igásállat hiányában legelőként használták. Amit szántóként használtak, annak megmunkálása nehéz, de jó termésű. A termésátlag ősziből 4-5 köböl, tavaszból2-3 köböl. Csekély szőlőterület van, mely frissen lett ültetve. Termése átlag 2-3 köböl. Az erdő csak tüzelőt ad.

Az első világháborúban 39 a hősi halottak száma. A reformátusok emléktáblát állítottak tiszteletükre a gyülekezeti ház falán. A róm. kat. hősök névsora elkallódott.

A Tanácsköztársaság kikiáltása idején, 1919-ben a lakosság csak kis részben csatlakozik az új rendhez. Földosztásra nem került sor. A megválasztott direktórium csak az iskolát államosította. A bukás után a fehérterror különítménye Tengődön is megjelenik, de nem volt áldozata, mert a keresett személyek elmenekültek. Bár a Tanácsköztársaság elbukott, a Nagyatádi Szabó István féle földreform során itt is osztottak földet, 2kh-ig. A község mai középületei közül a régi róm. kat. iskola az 1880-as években épült (ma részben pedagóguslakás). Az egykori ref. iskolát 1737-ben építették (ma alsó-iskola). 1939-ben emelték a községházát, amely ma óvodának, orvosi rendelőnek és könyvtárnak ad otthont.

A második világháború a községtől 10 halálos áldozatot követelt. Sajnos a hősi halottak emlékét semmi sem őrzi. A Dunántúlnak erre a részére 1944. december 3-4-én érkeztek szovjet csapatok. Tengődre néhány nappal később, 8-án jutottak el. A faluban megforduló katonák lovakat vittek el és bort kerestek. Márciusig a siómenti front élelmezési utánpótlásának forrásául szolgált Tengőd a környező falukkal együtt. 1945-ben megalakult a Földigénylő Bizottság, a Nemzeti Bizottság és egyéb politikai pártok. Végrehajtják az államosítást. 1100 kh-t osztanak szét 110 földigénylőnek, családonként 5-5 holdat, plusz 2 holdat családtagonként. Az új és régi gazdák nehéz, kitartó munkával indítják be gazdaságukat. Ám a terhek (beszolgáltatások, adó) egyre nőnek. A nagygazdák kuláklistára kerülnek, így egyre elviselhetetlenebbek a terhek, végül kénytelenek a földjeiktől megválni. 1949-ben megalakul az Állami Gazdaság, hozzácsatolják Hékút és Okrád pusztát, amelyet annak idején kiosztottak a volt uradalmi cselédeknek. Az Állami Gazdaságot 1963-ban az iregi, majd 1972-ben a Tamási Állami Gazdasághoz csatolták.

1951-ben alakult meg a „Szabadság" Termelőszövetkezet (elnöke Kasza István). 1953-ban létrejött a „Petőfi" (elnöke Mecseki János) és az „Új Élet" Tsz. (elnök Keserű Lajos). Nagy Imre 1953. októberi beszéde hatására az utóbbi kettő föloszlott. Az 1956-os események következtében rövid időre a „Szabadság" Tsz. is megszűnt, majd „Kossuth" néven 1957-ben újjáalakult Farkas Dezső elnökletével. 1959-ben, az általános, „önkéntes" szervezések idején egy-két gazda kivételével mindenki belépett az immár „Új Élet" nevű termelőszövetkezetbe. 1963-tól Barkóczy József elnök és Minárik László főkönyvelő munkája nyomán javult a termelőszövetkezeti tagság anyagi helyzete, gyarapodott a Tsz. vagyona. Később „Március 15"enéven egyesült a kányái termelőszövetkezettel. 1947-ben beindult a buszjárat a megyei székhelyre, Szekszárdra. 1948-ban kapott a falu villanyáramot. Ám 1949-ben Tengődöt Somogy megyéhez csatolták.

A termelőszövetkezet alakulásával megkezdődött a község rohamos hanyatlása és elöregedése.

ÖRÖKSÉGÜNK

3

A megye gazdag történelmi múltjának köszönhetően jelentős építészeti és kulturális értékekkel hagyományokkal bír. Somogy megye építészeti örökségére jellemző, hogy a falvak településszerkezete általában "egyutcás", bár több helyen őrizték a korábbi "halmazos" elrendezés emlékét. A változatos domborzati viszonyok nagyban befolyásolták a települések kialakulását, a megye építészetét.

Somogy megye településhálózatának legfőbb jellemzője aprófalvas jellege. A házak vertfalúak, sárból készültek, elöl oromfalasak vagy csonkakontyosak. Jellemző a nádfedés, mint helyi építőanyag. A házak bent, a hűvös szobákban kincseket rejtenek, szőttesek, hímzések sokaságát.

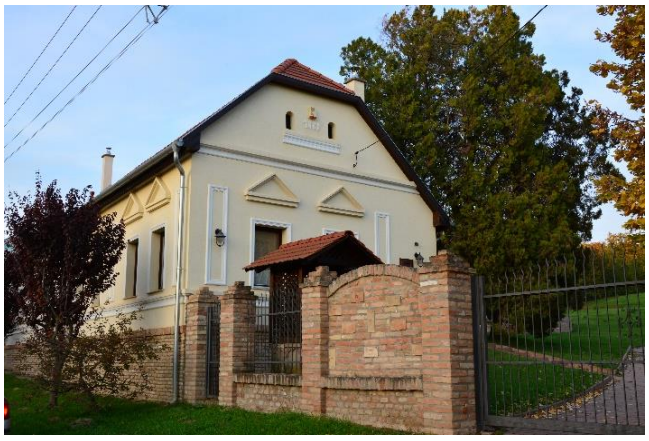

Somogy megye építészeti örökségeit főként az aprófalvak, illetve nagyobb falvak utcái hordozzák. A nagyobb városok is szép emlékeket őriznek, ugyanakkor számuk kevésbé meghatározó. A megye falvai jelentős részében a településszerkezet még idézi az évszázados szokásrendet. A vallási irányzatok egykori nagy szerepére bizonyítékul szolgálnak a települések templomai. A lakóépület-állomány eredeti vagy átalakított formában van, s még őrzik a lakáshasználat és építészeti arculat nemzedékek során kialakult hagyományát. Ennek egyik oka, hogy Somogy megye falvainak közel fele kevesebb, mint 500 fő lakossal rendelkezik. Az elöregedő, számos esetben fogyatkozó népességgel rendelkező településeken átalakításokat nem volt gazdaságos kivitelezni, a lakosság igényei sem követelték ezt meg, illetve a gazdasági helyzet sem segítette ezt elő.

A falusias népi építészet legkorábbi épületei a paraszthá̧zak. A paraszti életformához kötődő lakóházak jól igazodtak a mindennapi élethez. A paraszthá̧z kialakítása, elrendezése praktikus volt. Az épülethez tartozó gazdasági építmények, ólak a paraszthá̧z természetes tartozékai voltak. A házakon megjelenő népies motívumok a természet szeretetét, a hagyományok tiszteletét közvetítette. Ezek formája, mennyisége függött a tájegységre jellemző szokásoktól, illetve a tulajdonos anyagi helyzetétől. A község paraszthá̧zai kezdetben vályogból, később esetenként téglából épültek. Az oldalhatárra épült lakóházak színe jellemzően világos volt, leginkább fehér. Egy nagyobb, vagy két kisebb ablakkal néztek az utcafrontra. Az ablakok fedésére szolgáló zsalugáterek használata elterjedtnek mondható. Tetőformájuk a nyeregtető, vagy kontytető volt. Jellemző héjazat a cserép, vagy a pala. Az utcákkal párhuzamosan elhelyezett építmények jellemzően közintézményi feladatokat láttak el, vagy valamilyen más szerepet töltöttek be. Ezek több ablakkal kémlelve az utcát, jóval nagyobb alapterülettel épültek.

A könnyebb élet vágya, illetve a politikai irányváltozás okozta gazdasági átrendeződés az építészetre is kihatott. Kezdetben korszerűsítették, átépítették a házakat, majd megjelentek a szocializmus idején az újabb építésű kockaházak. Ezek a lakóházak más szobaelosztással rendelkeztek, egy más korszak igényeit igyekeztek kielégíteni. A korábbi bájos lakóházak népies jellegét elhagyva épültek. Jelenlétük országos szinten igen jelentős, az egykori iparhoz, bányászathoz kötődő települések esetében kiváltképp.

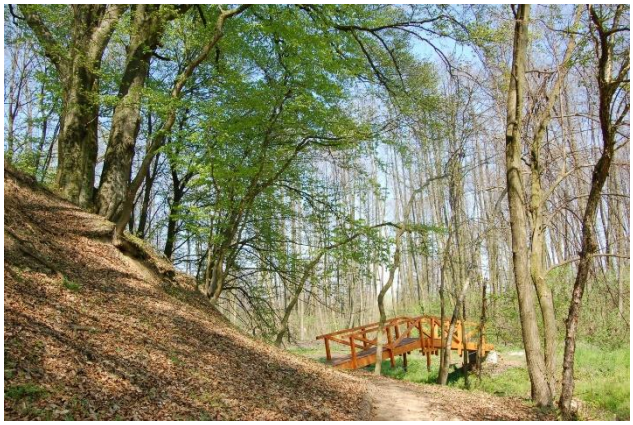
TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

A megye legmagasabb pontja Külső-Somogyban található, a Gyugy-hát 312 m. Belső-Somogy átlagos tengerszint feletti magassága 173 m, Külső-Somogyé 186 m, a Zselicé pedig 211 m. Mindhárom terület völgyekkel rendkívül sűrűn tagolt. Belső- és Külső-Somogy teljes völgyhálózatának hossza meghaladja a 9800 kilométert. A domborzati viszonyok tehát sem a közlekedés, sem pedig a betelepedés számára nem jelentenek átjárhatatlan akadályt.
A közvetlen vízgyűjtő területeket tekintve a megye öt (Balaton, Sió, Koppány, Kapos, Dráva) jelentősebb egységre tagolható. A Balaton vízgyűjtő területe a somogyi részeken délről észak felé lejt. A Zala folyó egy rövid szakaszon határfolyó Somogy és Zala megyék között. Legjelentősebb somogyi mellékfolyója a Zala–Somogyi-határárok, mely a megye északnyugati vizeit (legjelentősebb köztük a Marót-völgyi-csatorna) gyűjti össze és vezeti a Balatonba. A Sió vízgyűjtő területeinek Somogy megyei része kis kiterjedésű. A legjelentősebb Somogy megyei mellékfolyója a Kis-Koppány, mely kelet-nyugati törésvonalban folyik.
A megye területe növényföldrajzi tekintetben a Dél-Dunántúl (Praeillyricum) flóravidékéhez tartozik. E flóravidék legjellemzőbb sajátossága, hogy átmeneti jellegű a magyar (pannon) és a nyugati (illir) flórák között. A természetes állatvilág összetételét tekintve közép-európai jellegű a megye.

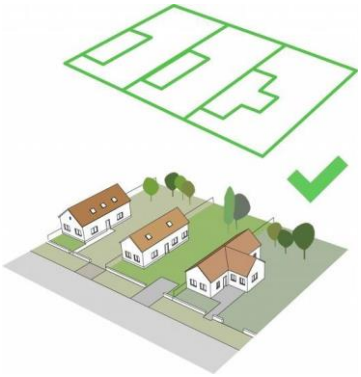

4

ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK

Ebben a fejezeteben általánosságban jellemző építészeti útmutatók és ajánlások olvashatóak, melyek érzékeltetni kívánják, hogy melyek a javasolt kialakítási lehetőségek, valamint mely általános hibák kerülendőek új épültek építése esetén és meglévő házak felújítása, bővítése során.

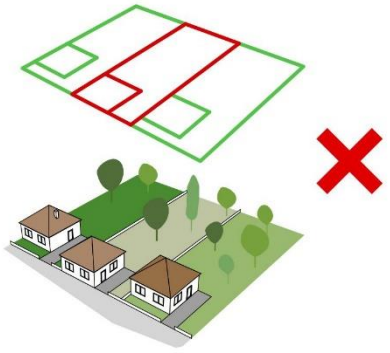
TELEPÍTÉS

A településre az oldalhatáron álló beépítés jellemző. Az épületek hossztengelye nagyrészt az utcára merőleges, idokolatlanul elforgatni ettől a tengelytől nem javasolt.

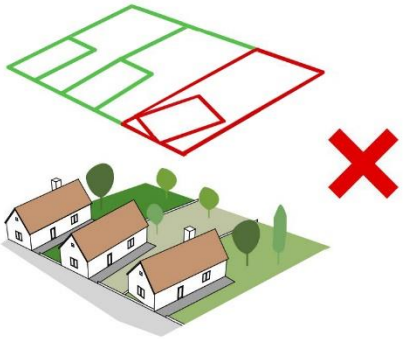

A lakóházak többnyire előkertes beépítéssel kerültek kialakításra, de vannak utcavonalas telepítések is. Az utcában kialakult építési vonaltól nem javasolt hátrahúzni vagy előrébb húzni az újjonnan épülő házakat. Új épület elhelyezésekor javasolt a szomszédos épületekhez igazodni, az egy vonalban álló házak alkotnak harmonikus utcaképet.

TETŐHAJLÁSSZÖG

A település területén a családi házak tetőhajlásszöge hasonló.

A meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló tetőhajlásszöggel kell épülniük, mint környezetükben lévőké. A túl magas, illetve túl alacsony hajlásszögű tetővel rendelkező épületek nem illeszkednek a település utcaképébe.

MAGASSÁG

Törekedni kell arra, hogy egy utcában hasonló magasságú épületek kerüljenek elhelyezésre.

A meglévő épületek közé ékelődő új házaknak hasonló magassággal kell épülniük, mint a környezetükben lévőké. A túl magas házak nem illeszkednek a falu utcaképébe. A sematikus ábrán a településen javasolt épületmagasság illeszkedése látható.

TETŐFORMA

A településen lévő tetőformák igen változatosak főként nyereg-, konty-, és csonka kontytetők.

Új ház tervezésénél a szomszédok figyelembevételével kell illeszkedni a környezethez.

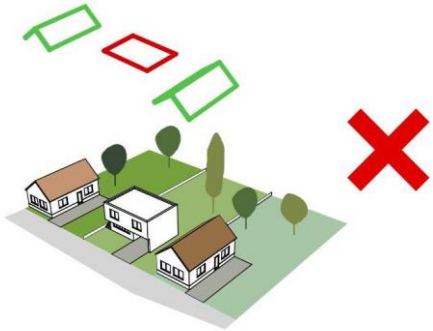
A nyeregtetős házakból álló utcaképbe nem kerülhet tördelt, összetett tetőformájú épület vagy lapostatős ház.

A hazai gyökerek nélküli, „mediterrán" stílusú házak tervezése kifejezetten nem ajánlott a településen.

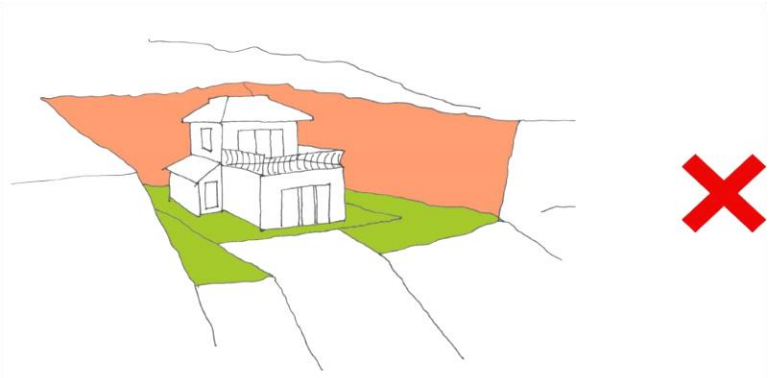
A sematikus ábrákon példák láthatók a településképbe illeszkedő és nem illeszkedő tetőformájú épületekhez.

TEREPALAKÍTÁS

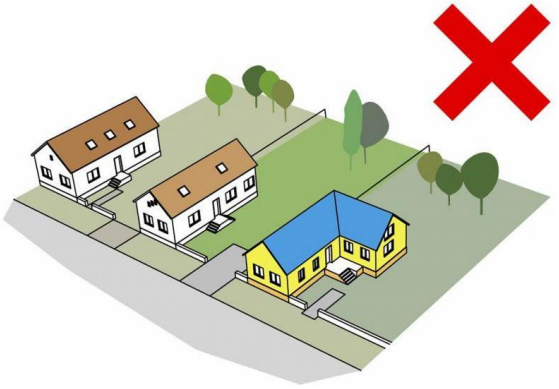
A község a domborzat szempontjából változatos.

Az épületek tervezésénél ügyelni kell a terepviszonyoknak megfelelő telepítésre.

Nem megfelelő, ha az épületet belevájni a terpbe vagy árkot képezni.

SZÍNEK

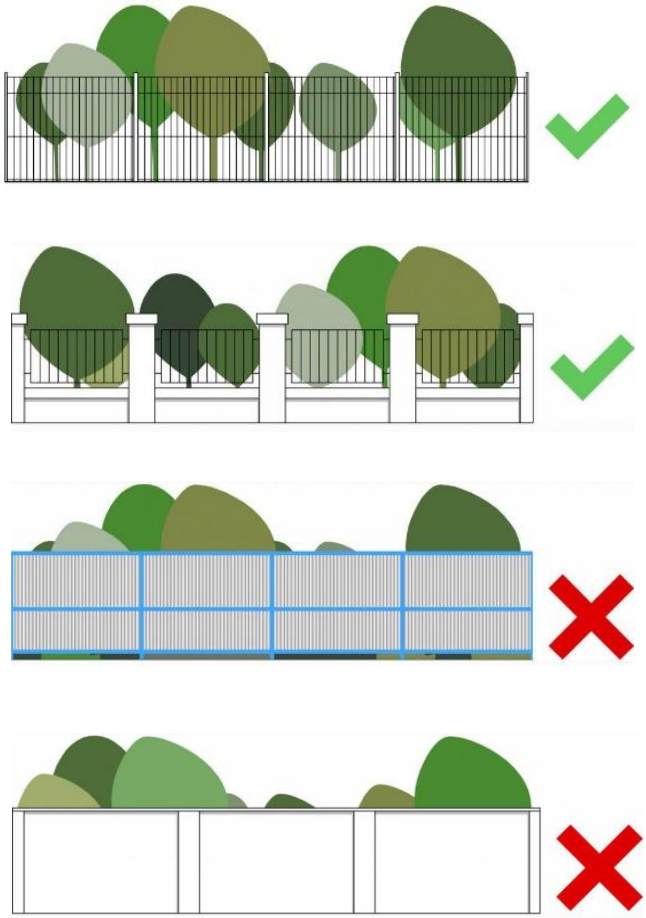
A településen a fehér, vagy világos „földszínek" a jellemzők. A természetes anyag és színhasználattal egységes településkép jön létre. Az eltérő, kirívó színű épületek nem illeszkednek a meglévő házakhoz, így kialakításuk kerülendő.

Nem elfogadhatóak a rikító fémlemezfedések vagy burkolatok sem.

Példák a megfelelő színhasználatra. Javasolt a világos pasztellszínek használata, sötét színű faablakokkal.

KERÍTÉS

A településen az áttört kerítések a jellemzők. Általában fa-, vagy fém anyagú, a régebbiek lábazat és oszlop nélküli kialakításúak, később alacsony, tömör lábazattal, vakolt tégla oszlopokkal kialakított kerítések készültek.

A kezeletlen felületű beton elemes, tömör kerítés kerülendő.

A kerítések színhasználatánál törekedni kell a ház színével harmonizáló színek használatára, fakerítésnél a barna árnyalatai javasoltak.

Teljesen áttört drótfonatos kerítést utcafronton elsősorban kerülendő.

Utcavonalas beépítések esetén elfogadott a tömör falazott kerítések használata is. Ajánlott a környezetben megfigyelhető szerint kialakítani a kerítéseket.

Ajánlott áttört kerítés látható az itt szereplő képen, mely lábazattal és oszlopokkal került megvalósításra.

KERÍTÉSEK

A településen általában áttört fakerítéseket találunk, ezek vízuálisan kevésbé választják el az utcától az előkerti területet, mint a tömör tégla, vagy sűrű lécezéssel kialakított fakerítés.

Amennyiben a fa-, vagy fémkerítés sötét színű (sötétbarna, sötétzöld), akkor kontrasztot képez az épülethomlokzat fehér színével, erősen áttört felülete miatt viszont az épületet nem takarja.

KERTEK

Településképi szempontból fontos, hogyan alakítjuk ki és gondozzuk zöldfelületeinket A szabadabb utcaszerkezet, áttört kerítések következtében a zöldfelület szövetszerűbb kialakítású, a kerítésen belül kialakított előkerti részek együtt élnek az utcával. Egy-egy szépen megformált kertrészlet az egész utcaképet befolyásolja. A képek nem a településen készültek.

Pihenőkert, udvar

A településen hátsó kertben lévő területeket több évszázadon át megművelték, így biztosítva a helyben élők megélhetését. Ma is több helyen találunk gyümölcsöst, vagy konyhakertet. A XXI. században már vidéken is némileg átalakult az élet, az ember vágyik a pihenésre, melyet leggyakrabban saját kertjében kaphat meg. Ebben segíthet, ha a lakókörnyezetünket igényesen formáljuk. Egy szép pihenőkert a ház mögött, kerti tűzhellyel az életminőségünket javítja.

TORNÁCOK

A magyar népi építészet jellegzetes eleme az oszlopos tornác. A tornác az épülethez viszonyított elhelyezkedése tájegységenként, illetve a tulajdonos vagyoni helyzete függvényében is változó volt. Az oldaltornác készült mellvéddel és mellvéd nélkül is. A tornác oszlopainak, mellvédjeinek anyaga többnyire vakolt tégla, de találunk faoszlopos megoldást is. Néhány példa látható a változatos tornáckialakításra.

ANYAGHASZNÁLAT

Javasolt tetőfedés a kerámia cserép és a pala.

Kerülendő a hullámpala és fémlemez fedés.

Kerülendő egy tetőn többféle cseréptípus elhelyezése.

AJTÓK, ABLAKOK, KAPUK

Ajtók, kapuk jó példák:

A településen az áttört kerítések javasoltak, ezek készülhetnek fából, illetve fémből egyaránt. Gondos kialakításuk fontos, mert ezek a szerkezetek biztosítják a kapcsolatot az utca és az udvar között.

Ablakok, ajtók jó példa:

Javasolt a megfelelő arányrendszerű faablakok beépítése, a hagyományos parasztházakon, osztott üvegezésű kivitelben. Az ablakokra zsalutábla, vagy zsalugáter kerüljön árnyékolónak, a műanyag redőnytokor ablakok beépítése kerülendő.

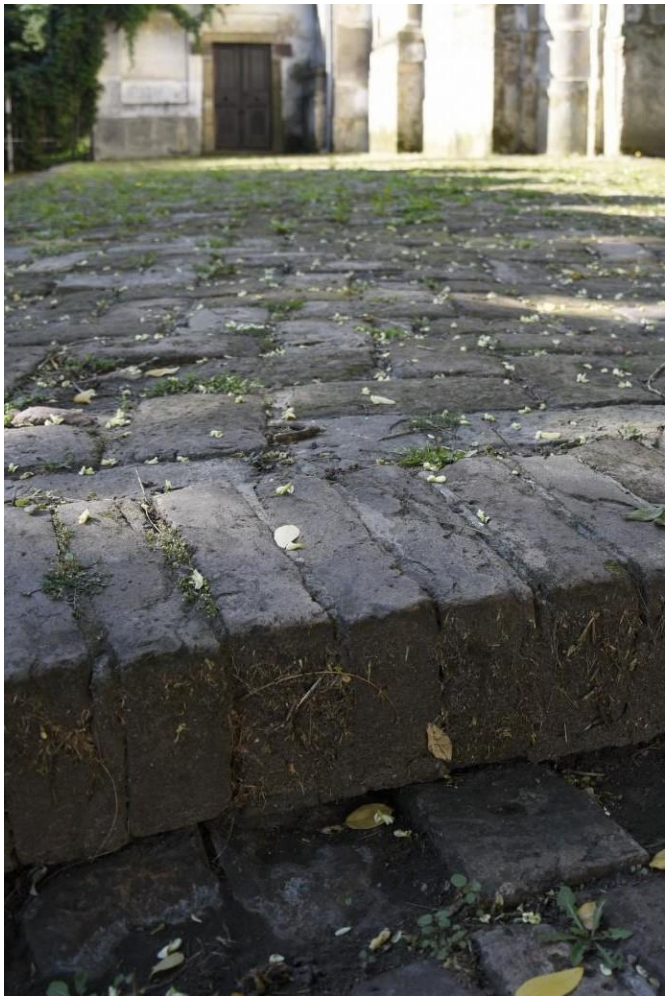

JÁRDÁK, BURKOLATOK

A beton, aszfalt burkolat helyett javasolt természetes anyagú burkolatkialakítás. Anyaga lehet természetes kő, bazalt.

HOMLOKZATKÉPZÉS

A település épületeinek utcai homlokzatai változók. A parasztházak jellemzően oldalhatárra épültek. A nyeregtetővel rendelkező épületek oromzatán két nyílás biztosította a szellőzést, illetve a fény bejutását. A másik domináns tetőforma a kontytetős kialakítás volt. A héjazatot cserép, illetve a pala jelentette. Minden esetben javasolt a hagyományos szín és formavilág lekövetése új épület építése és meglévő épület felújítása során.

RÉSZLETEK

Az építészeti részletek szép formálása a népi építészet jellegzetessége volt. A mai épületeknél is fontos egy-egy kémény, zsalugáter, homlokzati részlet kimunkálása, úgy, hogy az az épület egészével összhangban legyen. Az épület mellett, az udvarban, utcán lévő tárgyak, építmények is hozzájárulnak az összkép egységéhez. Egy szépen megformált kerti kút, egy gondosan elkészített tornácrészlet is esztétikai értéket hordozhat. A megyében gyakori a timpanonszerű kialakítás. A házak továbbá őrzik a faépítkezés emlékeit.

MAI PÉLDÁK

5

Meglévő épület felújítása, a település karakterbe illeszkedően

Hagyományos paraszthá̧z felújításoknál törekedjünk arra, hogy az épület megőrizze az eredeti karakterét, stílusjegyeit. Az utcai homlokzaton lévő két kis, osztott faablakot ne cseréljük nagyobbra, ne helyezzünk elé külső tokos, műanyag redőnyt, betekintés elleni védelemnek inkább zsalutábla, vagy zsalugáter kialakítása javasolt.

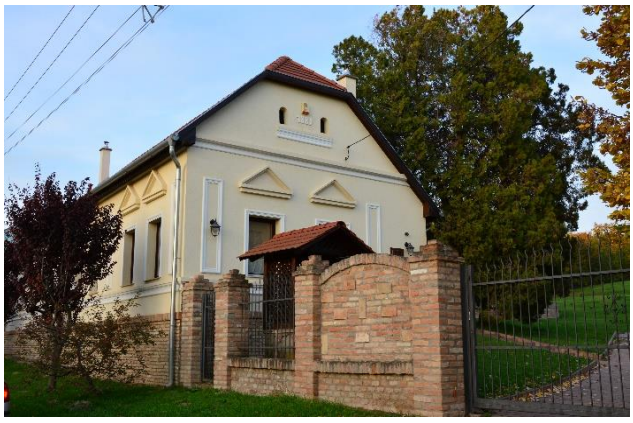
Esetleges energiahatékonysági korszerűsítés esetén a fehér színű nyílászárók helyett, célszerű barnás árnyalatú fa szerkezetek beépítése.

A hagyományalapú fejlesztés ott kifejezetten ajánlott, ahol még a településkép őrzi egykori képét. A hagyományokat tisztelő felújítások szép példákat eredményezhetnek.

6

UTCÁK, TEREK

A település közterei rendezettnek mondhatók. A házak előkerttel csatlakoznak az utcához, ahol az út mellett szintén zöldfelület található. A település gondozott előkertjei a településkép meghatározói.

7

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK, SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYEK

A településközponti részeken a színes fényreklám helyett a hagyományos cégérek elhelyezése javasolt.

A színes, nagyméretű molinók, kerülendők.

A kép nem a településen készült.

A temetőben lévő régi kőkeresztek, gondozásra javasoltak.

A kép nem a településen készült.

IMPRESSZUM

8

TENGŐD KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

E-mail címe: kanya11@t-online.hu
Postai címe: 8668 Tengőd, Petőfi utca 32.
Telefon: +36 84 525-216
Polgármester: Lakos János

Főépítész: Farkas István
Főépítész e-mail címe: tengod@foepitesz.com

SZERKESZTETTE: Farkas István, Németh István, Bujáki Bence
SZÖVEG: Németh István, Dinnyés Magdolna
FOTÓ: Farkas István
ÁBRÁK: Lechner Nonprofit Kft.
GRAFIKAI TERVEZÉS: Dinnyés Magdolna

Tengőd, 2017. december 14.

A kézikönyvben szereplő fotók nem kizárólag a településen készültek!
Az építészeti útmutató, a mai példák és a reklámhordózókkal kapcsolatos témakörökben szereplő javaslatok között, máshol készült fényképeket is beillesztettünk saját adatbázisunkból, hogy olyan mintákat tudjunk bemutatni, amely a település arculatát, karakterét pozitív irányba módosíthatja.

A kézikönyvben kerülendő példaként csatolt fényképek nem a településen szereplő részleteket mutatnak!